

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΙV

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 9 Μαΐου 2017, με την ακόλουθη σύνθεση: Αγγελική Μαυρουδή, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Αγγελική Πανουτσακοπούλου και Ασημίνα Σακελλαρίου (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Αντιγόνη Στίνη και Αγγελική Κέντρου, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ιωάννης Κάρκαλης, ως νόμιμος αναπληρωτής του Γενικού Επιτρόπου, ο οποίος είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Ολυμπία Κωνσταντακοπούλου, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 5 Απριλίου 2016 (αριθ. πρωτ. κατάθ. στην 1^η Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον ... .. /8.4.2016 και Α.Β.Δ. ... /14.4.2016) έφεση των: 1) ... του ..., κατοίκου ... (οδός ...), 2) ... του ..., κατοίκου ... (οδός ...), 3) ... του ..., κατοίκου ... (οδός ...), 4) ... του ..., κατοίκου ... (οδός ...), 5) ... του ..., κατοίκου ... (οδός ...), 6) ... του ..., κατοίκου ... (οδός ...) και 7) ... του ..., κατοίκου ... (οδός ...), οι οποίοι παραστάθηκαν διά δηλώσεως, κατά το άρθρο 133 παρ. 2 του Κώδικα

Απόφαση 1277/2020

Διοικητικής Δικονομίας, του πληρεξουσίου τους δικηγόρου Εμμανουήλ Κριτζά (Α.Μ./Δ.Σ.Κ. 1228).

Κατά: α) της .../27.1.2016 απόφασης του ασκούντος καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης ..., Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων, β) της .../24.3.2014 έκθεσης διαχειριστικού ελέγχου του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης «...» για τη χρονική περίοδο 2007 – 2009, που συντάχθηκε από την Οικονομική Επιθεωρήτρια ... .. και

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, που παραστάθηκε διά του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου.

Με την προσβαλλόμενη απόφαση καταλογίστηκαν σε βάρος των εκκαλούντων, υπό την ιδιότητά τους ως Προέδρου (του πρώτου), ως Αντιπροέδρου (του δευτέρου) και ως μελών (του τρίτου, της τέταρτης και της πέμπτης) του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...» [ήδη «ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ...» - «Παράρτημα Προστασίας Παιδιών και Νέων ...», βλ. άρθρα 1 του ν. 4025/2011 (ΦΕΚ Α' 228) και 9 περ. ιβ' του ν. 4109/2013 (ΦΕΚ Α' 16)], καθώς και ως Διοικητικής Διευθύντριας (της έκτης) και Διαχειριστή του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης «...» (του εβδόμου), αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, τα ειδικότερα αναφερόμενα στην οικεία απόφαση ποσά, τα οποία φέρεται ότι αποτελούν ζημία του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης «...» κατά το χρονικό διάστημα 2007 – 2009.

Απόφαση 1277/2020

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της έφεσης.

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της έφεσης ως προς τους πρώτο, δεύτερο, τρίτο, τέταρτη και πέμπτη των εκκαλούντων και την έκδοση προδικαστικής απόφασης για την έκτη και έβδομο εξ αυτών.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τη δικογραφία

Σκέφθηκε κατά το νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα

I. Με την κρινόμενη έφεση, όπως οι λόγοι αυτής αναπτύσσονται με το από 5.5.2017 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα, ζητείται η ακύρωση: α) της .../27.1.2016 απόφασης του ασκούντος καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης ..., Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων, με την οποία καταλογίστηκαν σε βάρος των εκκαλούντων, υπό την ιδιότητά τους ως Προέδρου (του πρώτου), ως Αντιπροέδρου (του δεύτερου) και ως μελών (του τρίτου, της τέταρτης και της πέμπτης) του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...» [ήδη «ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ...» - «Παράρτημα Προστασίας Παιδιών και Νέων ...», βλ. άρθρα 1 του ν. 4025/2011 (ΦΕΚ Α' 228) και 9 περ. ιβ' του ν. 4109/2013 (ΦΕΚ Α' 16)], καθώς και της Διοικητικής Διευθύντριας του ανωτέρου Κέντρου

Απόφαση 1277/2020

(της έκτης) και Διαχειριστή του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης «...» (του εβδόμου), αλληλεγγύως και εις ολόκληρον τα κάτωθι ποσά, τα οποία φέρεται ότι αποτελούν ζημία του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης «...» κατά το χρονικό διάστημα 2007 – 2009: i) 1.265,03 ευρώ, σε βάρος του πρώτου και δεύτερου των εκκαλούντων, ii) 1.265,03 ευρώ, σε βάρος της έκτης και του έβδομου των εκκαλούντων, iii) 530,03 ευρώ σε βάρος της πέμπτης των εκκαλούντων και iv) 735 ευρώ σε βάρος του τρίτου και της τέταρτης των εκκαλούντων και β) της .../24.3.2014 έκθεσης διαχειριστικού ελέγχου του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης «...» για τη χρονική περίοδο 2007 – 2009, που συντάχθηκε από την Οικονομική Επιθεωρήτρια ... . Η έφεση αυτή, για την άσκηση της οποίας έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (βλ. το ... έντυπο γραμμάτιο παραβόλου του Δημοσίου, σειράς Α'), κατά το μέρος που στρέφεται κατά της .../24.3.2014 έκθεσης διαχειριστικού ελέγχου, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, διότι η έκθεση αυτή έχει προπαρασκευαστικό χαρακτήρα και δεν συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη (βλ. Ε.Σ. IV Τμ. 830-833/2017, 560-563/2016, VII Τμ. 275/2017 κ.ά.). Η ίδια όμως έφεση, κατά το μέρος που στρέφεται κατά της .../27.1.2016 καταλογιστικής απόφασης του ασκούντος καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης ..., Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων, έχει ασκηθεί νομοτύπως, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς και συνεπώς, πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί ως προς τη βασιμότητα των λόγων της.

II. Α. Κατά τη διάταξη του άρθρου 109 παρ. 1 του Συντάγματος, δεν επιτρέπεται η μεταβολή του περιεχομένου ή των όρων διαθήκης, κωδικέλου ή

Απόφαση 1277/2020

δωρεάς, ως προς τις διατάξεις τους υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ κοινωφελούς σκοπού. Η συνταγματική αυτή διάταξη αποβλέπει στην προστασία και κατοχύρωση της θέλησης των διαθετών και δωρητών και εναντίον των πράξεων της πολιτείας, ακόμη και αυτών που έχουν νομοθετικό περιεχόμενο, αφού σύμφωνα με αυτήν δεν επιτρέπεται κατ' αρχήν η μεταβολή σκοπού περιουσίας που έχει ταχθεί υπέρ του Δημοσίου ή προς εξυπηρέτηση κοινής ωφελείας, όχι μόνο με διατάγματα, αλλά ούτε και με νόμο (βλ. ΑΠ 1355/2017, ΑΠ 1547/2010 κ.άλ.). Κατ' εξαίρεση όμως επιτρέπεται, σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου του Συντάγματος, η επωφελέστερη αξιοποίηση ή διάθεση του καταλειφθέντος ή δωρηθέντος περιουσιακού στοιχείου, υπέρ του ίδιου ή άλλου (συγγενούς) κοινωφελούς σκοπού, στην ίδια περιοχή που όρισε ο διαθέτης ή ο δωρητής, ή στην ευρύτερη περιφέρειά της, όταν βεβαιωθεί με δικαστική απόφαση, είτε ότι η θέληση του διαθέτη ή του δωρητή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί για οποιοδήποτε λόγο, καθόλου ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου της, ως προς τον ορισθέντα σκοπό, είτε ότι η θέληση αυτή μπορεί να ικανοποιηθεί πληρέστερα με την μεταβολή της εκμετάλλευσης του υπ' όψη περιουσιακού στοιχείου, με ειδικό νόμο (ΑΠ 1355/2017). Περαιτέρω, κατά τις διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 3 του ν. 455/1976 «Περί επωφελεστέρας αξιοποίησεως ή διαθέσεως των υπέρ κοινωφελούς σκοπού καταλειφθέντων ή δωρηθέντων περιουσιακών στοιχείων κατά το άρθρον 109 παρ. 2 του Συντάγματος (Α' 277), όπως ίσχυε πριν την κατάργησή του με το άρθρο 82 παρ. 8 του ν. 4182/2013 (Α' 185), επιτρέπεται, με απόφαση του Εφετείου Αθηνών, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρα 739 επ. και

Απόφαση 1277/2020

825 του ΚΠολΔ), να βεβαιωθεί ότι η θέληση του διαθέτη ή του δωρητή δεν δύναται να πραγματοποιηθεί εξ ουιουδήποτε λόγου, καθ' ολοκληρία ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου της, ότι είναι δυνατή, είτε η ικανοποίηση άλλου παρόμοιου κοινωφελούς σκοπού, είτε η πληρέστερη ικανοποίηση του ίδιου κοινωφελούς σκοπού και ότι προς τούτο είναι αναγκαία η μεταβολή της εκμετάλλευσης του συγκεκριμένου καταλειφθέντος ή δωρηθέντος περιουσιακού στοιχείου ή και όλης της αφιερωθείσας υπέρ του κοινωφελούς σκοπού περιουσίας. Η αίτηση υποβάλλεται από τον Υπουργό των Οικονομικών ή τον αρμόδιο σύμφωνα με τον σκοπό Υπουργό ή το νομικό πρόσωπο, υπέρ του οποίου η κοινωφελής περιουσία, ή κάθε άλλο πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον, κλητευομένου σε κάθε περίπτωση του Υπουργού των Οικονομικών (άρθρο 126 παρ. 3 α.ν. 2039/1939) ο οποίος μπορεί να ασκήσει παρέμβαση στη σχετική δίκη (ΑΠ 1355/2017, 138/2011, 1547/2010, 1184/2003, ΕφΑθ. 3839/2009, 5021/2007).

B. Ο α.ν. 2039/1939 «Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως και κωδικοποιήσεως των Νόμων περί εκκαθαρίσεως και διοικήσεως των εις το Κράτος και υπέρ κοινωφελών σκοπών καταλειπομένων κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών» (Α' 455), που διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, κατά το άρθρο 101 του Εισ. Ν.Α.Κ. και ίσχυε κατά τον κρίσιμο για την κρινόμενη υπόθεση χρόνο (άρθρο 2 ΑΚ, πρβλ. ΝΣΚ 193/2016) [και η διαδικασία του οποίου δύναται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 82 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 32 παρ. 12 του ν. 4223/2013 (Α' 287/31.12.2013) και παρ. 7 περ. γ' του ν.

Απόφαση 1277/2020

4182/2013 «Κώδικας κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομικών και λοιπές διατάξεις» (Α' 185/10.9.2013) να εφαρμόζεται για την ολοκλήρωση διαδικασιών που είχαν ήδη αρχίσει πριν την έναρξη ισχύος του νέου νόμου (Ε.Σ. απόφ. IV Τμ. 801/2018, 835/2017), ορίζει στο άρθρο 1 ότι «Κοινωφελής σκοπός κατά την έννοια του παρόντος είναι κατ' αντίθεσιν προς τον ιδιωτικόν πας Κρατικός, Θρησκευτικός, Φιλανθρωπικός, εν γένει δ' επωφελής εις το κοινόν εν όλω ή εν μέρει σκοπός», στο άρθρο 2 ότι «1. Η πιστή και επακριβής εκτέλεσις της βουλήσεως των διαθετών και δωρητών, δι' ης διατίθενται περιουσιακά στοιχεία δια κληρονομίας, κληροδοσίας ή δωρεάς υπέρ του Κράτους ή χάριν κοινωφελών σκοπών, αποτελεί υποχρέωσιν του Κράτους. 2. Αι διατάξεις του παρόντος Νόμου ισχύουσιν επικουρικώς εφ' όσον τα υπ' αυτών προβλεπόμενα θέματα δεν ρυθμίζονται εν όλω ή εν μέρει υπό της συστατικής πράξεως, παρεκτός των δημοσίας τάξεως διατάξεων, αίτινες κατισχύουσιν εν πάση περιπτώσει των της διαθήκης αντιθέτων τυχόν διατάξεων (...). 5. Το Υπουργείον των Οικονομικών μεριμνά δια την εκκαθάρισιν των εις το Κράτος καταλειπομένων κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών και την κατά τας διατάξεις του παρόντος Νόμου εκτέλεσιν του δι' ον καταλείπονται αύται σκοπού, οσάκις ορίζεται τοιούτος. Το αυτό Υπουργείον ασκεί την εποπτείαν και τον έλεγχον επί της εκκαθαρίσεως και διαχειρίσεως των υπέρ κοινωφελών εν γένει σκοπών καταλειπομένων περιουσιών, κατά τας διατάξεις του παρόντος Νόμου και των συστατικών πράξεων», στο άρθρο 5 υπό τον τίτλο «Ερμηνεία συστατικών πράξεων ότι «Πάσα τυχόν εγειρομένη αμφιβολία ή αμφισβήτησις περί την ερμηνείαν διαθήκης ή συστατικής εν γένει πράξεως ως προς την

Απόφαση 1277/2020

εφαρμογήν του παρόντος Νόμου λύεται υπό του Εφετείου Αθηνών κατά την επ' αναφορά διαδικασία, αιτήσει του Υπουργού των Οικονομικών, των εκπροσώπων της περιουσίας ή του ιδρύματος ως και παντός έχοντος έννομον συμφέρον, κλητευομένου εν πάση περιπτώσει του Υπουργού των Οικονομικών και του υπάρχοντος ετέρου διαδίκου», στο άρθρο 32 ότι «1. Ο Υπουργός των Οικονομικών λαμβάνων γνώσιν της διαχειρίσεως καταλογίζει εις βάρος του εκκαθαριστού (...), πάσαν επελθούσαν προφανώς εις την περιουσίαν εκ δόλου ή βαρείας αμελείας ή εκ διαχειρίσεως και διαθέσεως της περιουσίας παρά τας διατάξεις του παρόντος Νόμου ζημίαν, εντόκως επί τω τόκω υπερημερίας, υπολογιζομένω αφ' ης ως εκ της πράξεως ή παραλείψεως επήλθεν η ζημία (...). Ο καταλογισμός γίνεται δι' ητιολογημένης πράξεως του Υπουργού των Οικονομικών, κοινοποιουμένης εις τον εκκαθαριστήν (...). 2. Ο καταλογισμός ενεργείται μετά σύμφωνον γνωμοδότησιν Επιτροπής ελέγχου λογοδοσιών (...). 3. Κατά των πράξεων καταλογισμού (...) επιτρέπεται το ένδικον μέσον της εφέσεως ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκδικαζομένης κατά τας περί οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικές διατάξεις (...)», στο άρθρο 63 ότι «1. Περιουσίαι εν γένει καταλειπόμεναι υπέρ κοινωφελών σκοπών, εκκαθαρίζονται παρά των εκτελεστών της διαθήκης κατά τας διατάξεις των επομένων άρθρων. 2. Σε περίπτωση που δεν ορίζεται εκτελεστής, η εκκαθάριση ενεργείται από τον κληρονόμο ή τον κληροδόχο, εφόσον ο τελευταίος αυτός βαρύνεται ειδικά με την εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ή έργου ή από τους διοικητές του ιδρύματος, εφόσον με τη διαθήκη συνιστάται κοινωφελές ίδρυμα (...). Σε περίπτωση αποδοχής του λειτουργήματος τούτου ο κληρονόμος, ο

Απόφαση 1277/2020

κληροδόχος και ο διοικητής συσταθέντος κοινωφελούς ιδρύματος έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του εκτελεστή (...)), στο άρθρο 69 [όπως η παράγραφος 2 τροποποιήθηκε με την παράγραφο 13 του άρθρου 1 του ν. 2386/1996 (Α' 43), από 7.3.1996], ότι «1. Ως πράξεις διοικήσεως και διαχειρίσεως της κληρονομίας θεωρούνται (...) η είσπραξις των απαιτήσεων και των εισοδημάτων των κινητών και ακινήτων, η εκμίσθωσις και εκποίησης κινητών και ακινήτων της κληρονομίας (...) η πληρωμή των χρεών και βαρών της κληρονομίας (...). 2. Όλες οι εισπράξεις από την εκκαθάριση της κληρονομίας κατατίθενται από τον εκτελεστή της διαθήκης σε έντοκη κατάθεση προθεσμίας ή ταμειυτηρίου (...)), στο άρθρο 80 ότι «Επί πλειόνων εκτελεστών η εκκαθάρισις γίνεται παρά πάντων των εκτελεστών, ενεργούντων από κοινού (...). Οι εκτελεσταί είναι αλληλεγγύως, υπεύθυνοι δια τας παρ' αυτών επιχειρηθείσας ή τη συναινέσει αυτών ενεργηθείσας πράξεις και ευθύνονται κατά τους κανόνας της εντολής», στο άρθρο 82 ότι «Ο εκτελεστής υποχρεούται εις λογοδοσίαν προς τον Υπουργόν των Οικονομικών και τους κληρονόμους εφαρμοζομένων επ' αυτής των διατάξεων των άρθρ. 31, 32 και 33 του παρόντος. Περίπτωσιν καταλογισμού αποτελεί και η διαχείρισις και διάθεσις της περιουσίας παρά τας διατάξεις της συστατικής πράξεως (...)), στο άρθρο 95 ότι «1. Περιουσία διατιθεμένη δια πράξεως εν ζωή ή δια διατάξεως τελευταίας βουλήσεως προς εκπλήρωσιν εις το διηνεκές ή εφ' ωρισμένην διάρκειαν χρόνου κοινωφελούς σκοπού εκ των εν άρθρου 1 του παρόντος, η εκτέλεσις του οποίου ανατίθεται δια συστατικής πράξεως εις φυσικά πρόσωπα (κληρονόμους, κληροδόχους ή εκτελεστάς) ή συνιστώμενα το πρώτον νομικά πρόσωπα ή

Απόφαση 1277/2020

υφιστάμενα τοιαύτα, οριζόμενου, όμως κατά την τελευταίαν περίπτωσιν ιδίου τρόπου διοικήσεως συνιστά ίδρυμα διοικούμενον κατά τα εν τη συστατική πράξει οριζόμενα (...)), στο άρθρο 96 υπό τον τίτλο «Περιουσία υπέρ υφισταμένων ιδρυμάτων» ότι «1. Περιουσία διατιθεμένη κατά τα εν τω ανωτέρω άρθρω προς εκπλήρωσιν ειδικού κοινωφελούς σκοπού, η εκτέλεσις του οποίου ανατίθεται δια της συστατικής πράξεως εις υφιστάμενα ιδρύματα, σωματεία, πάσης φύσεως οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως, νομικά πρόσωπα κλπ., άνευ ειδικωτέρου καθορισμού τρόπου διοικήσεως, αποτελεί κεφάλαιον αυτοτελούς διαχειρίσεως, διακεκριμένης της λοιπής περιουσίας αυτών (...)), στο άρθρο 97 ότι «1. Περιουσία περί των άρθρων 95 και 96 του παρόντος εκκαθαρίζονται κατά τα άρθρα 63 και επόμενα του παρόντος και υπάγονται εις την εποπτείαν του Υπουργείου των Οικονομικών (...)), στο άρθρο 100 [όπως η παρ. 1 αντικ. με το άρθρο 8 του ν.δ. 2157/1943] ότι «1Αι διατάξεις των άρθρων 7, 28, 29, 69 παρ. 3, 73, 74, 75, 77 παρ. 2, 83 και 89-94 εφαρμόζονται αναλόγως και επί των υπό του παρόντος Νόμου διεπομένων ιδρυμάτων (...)), στο άρθρο 102 παρ. 3 [όπως το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 24 του ν.δ. 520/1941] ότι «(...) 3. Πάσα δαπάνη ενεργουμένη παρά τας διατάξεις του παρόντος ή της συστατικής πράξεως ή του οργανισμού, ή άνευ εγκεκριμένου προϋπολογισμού ή καθ' υπέρβασιν των εν τω προϋπολογισμώ αναγραφομένων πιστώσεων βαρύνει αλληλεγγύως τους εντειλαμένους την δαπάνην διοικητάς και διαχειριστάς του ιδρύματος, καταλογίζεται δε διά πράξεως του Υπουργού των Οικονομικών, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων των άρθρων 32, 33 και 82 του παρόντος. Ο καταλογισμός της δαπάνης δύναται να επεκτείνεται και εις

Απόφαση 1277/2020

τους υπαλλήλους διαχειριστάς του ιδρύματος, εφ' όσον ούτοι εγένοντο υπαίτιοι αυτής ή συνείργησαν εις αυτήν» και στο άρθρο 104 ότι «1. Αι διατάξεις των άρθρων 101 και 102 εφαρμόζονται και επί των κατά το άρθρο 96 παρ. 1 περιουσιών (κεφαλαίων), των ιδρυμάτων, σωματείων, οργανισμών κλπ. υποχρεουμένων να υποβάλλωσιν ίδιον προϋπολογισμόν, απολογισμόν και ισολογισμόν δι' έκαστον εκτελούμενον σκοπόν. 2. Αι διατάξεις των άρθρων 32, 33 και 82 του παρόντος έχουσιν εφαρμογήν και επί των διοικητών και διαχειριστών των κατά τα άρθρα 95 παρ. 1, 96 παρ. 1 και 97 παρ. 2 ιδρυμάτων κλπ. και περιουσιών».

Γ. Από τις ανωτέρω διατάξεις, σε συνδυασμό ερμηνευόμενες, συνάγονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: Το Κράτος, σε περίπτωση που, διά κληρονομίας, κληροδοσίας ή δωρεάς, διατίθενται περιουσιακά στοιχεία υπέρ αυτού ή υπέρ κοινωφελών εν γένει σκοπών εκτελεστέων είτε από το ίδιο, είτε από άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, έχει υποχρέωση, υπό το φως των οριζομένων στις προδιαληφθείσες διατάξεις του άρθρου 109 του Συντάγματος, να εκτελεί πιστώσ και επακριβώς τη βούληση των διαθετών και δωρητών κατά τα προβλεπόμενα στην οικεία πράξη (διαθήκη ή δωρεά) και επικουρικώς, για τα μη ρυθμιζόμενα από αυτή θέματα, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του α.ν. 2039/1939, εκτός από τις δημοσίας τάξης διατάξεις του νόμου αυτού, οι οποίες, σε κάθε περίπτωση, υπερισχύουν των αντίθετων διατάξεων της διαθήκης ή δωρεάς. Στο πλαίσιο της ανωτέρω υποχρέωσής του, το Κράτος ασκεί διά του Υπουργού των Οικονομικών την εποπτεία και τον έλεγχο επί της εκκαθάρισης και διαχείρισης των καταλειπομένων σ' αυτό περιουσιών, στην εποπτεία δε αυτή

Απόφαση 1277/2020

υπόκεινται και τα συσταθέντα ή συνιστώμενα Κοινοφελή Ιδρύματα διά τελευταίας βούλησης ή άλλης εν ζωή ή αιτία θανάτου χαριστικής πράξης, υφ' οιονδήποτε τύπο νομικού προσώπου λειτουργούν αυτά, είτε υπό τη μορφή του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου είτε υπό τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Εξάλλου, περιουσία που διατίθεται με πράξη εν ζωή ή με διάταξη τελευταίας βούλησης προς εκπλήρωση στο διηνεκές ή για ορισμένη διάρκεια χρόνου κοινοφελούς σκοπού -η εκτέλεση του οποίου ανατίθεται με τη συστατική πράξη σε φυσικά πρόσωπα (κληρονόμους, κληροδόχους ή εκτελεστές) ή νομικά πρόσωπα που συνιστώνται για πρώτη φορά ή σε τέτοια υφιστάμενα, οριζομένου όμως στην περίπτωση αυτή ιδίου τρόπου διοίκησης- συνιστά ίδρυμα, το οποίο διοικείται κατά τα οριζόμενα στη συστατική πράξη (άρθρο 95 του α.ν. 2039/1939). Περαιτέρω, περιουσία που διατίθεται σε υφιστάμενο νομικό πρόσωπο (ν.π.δ.δ., ίδρυμα, σωματείο κ.λπ.), για την εκπλήρωση ειδικού κοινοφελούς σκοπού που προσδιορίζεται ή τουλάχιστον συνάγεται επαρκώς από τη συστατική πράξη, ήτοι σκοπού διαφορετικού σε σχέση με τον σκοπό, τον οποίο κατά τον προορισμό του επιδιώκει το δεχόμενο την περιουσία αυτό νομικό πρόσωπο (ΑΠ 249/2011), χωρίς καθορισμό ιδίου τρόπου διοίκησης της περιουσίας αυτής (άρθρο 96 του α.ν. 2039/1939), αποτελεί μη αυθύπαρκτο, άλλως «υποτελές» ίδρυμα ή «κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης», που διακρίνεται από τη λοιπή περιουσία του νομικού προσώπου (ΑΠ 1394/2018). Ειδικότερα, στην περίπτωση αυτή η καταληφθείσα περιουσία αποτελεί χωριστή ομάδα περιουσίας, χωρίς νομική προσωπικότητα, την οποία διαχειρίζεται το βεβαρημένο νομικό πρόσωπο, το οποίο είναι αρμόδιο για την

Απόφαση 1277/2020

εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού (πρβλ. ΑΠ 249/2011, 726/2009, 679/2008, Ε.Σ. VII Τμ. 275/2017). Περαιτέρω, από τις ίδιες διατάξεις συνάγεται, μεταξύ άλλων, ότι οι διαχειριστές «κεφαλαίου αυτοτελούς διαχείρισης» βαρύνονται με την εκτέλεση του ειδικού κοινωφελούς σκοπού για τον οποίο κατελήφθη η εν λόγω περιουσία, υπαγόμενοι στην εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών. Ειδικότερα, με τις διατάξεις του άρθρου 32 του α.ν. 2039/1939 προβλέπεται η δυνατότητα του Υπουργού Οικονομικών -όπως η σχετική αρμοδιότητα, αναφορικά ειδικότερα με τις περιουσίες που ούτε κείνται ούτε ο σκοπός τους εκτείνεται σε περισσότερους του ενός νομούς, έχει τελικώς, βάσει των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 1 του ν. 2026/1992 και 1 παρ. II περ. 17 και 18 του π.δ. 97/1993, 46 παρ. 21 του ν. 3220/2004 και 280 του ν. 3852/2010, περιέλθει στον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης- να καταλογίσει, ύστερα από σύμφωνη γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής Εθνικών Κληροδοτημάτων, σε βάρος των εν λόγω διαχειριστών, κάθε επελθούσα ζημία στο «κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης». Συγκεκριμένα, η δυνατότητα καταλογισμού των ανωτέρω προβλέπεται σε περίπτωση ζημίας που προκλήθηκε από την υπαίτια (σε βαθμό δόλου ή βαρείας αμέλειας) παραβίαση της γενικής ευθύνης τους για διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας, καθώς και σε περίπτωση επέλευσης ζημίας «εκ διαχειρίσεως ή διαθέσεως της περιουσίας παρά τας διατάξεις του παρόντος Νόμου». Στην πρώτη περίπτωση, η έλλειψη υπαιτιότητας σε βαθμό δόλου και βαρείας αμέλειας αποτελεί λόγο άρσης της ευθύνης των διαχειριστών του «κεφαλαίου αυτοτελούς διαχείρισης» προς αποκατάσταση της ανωτέρω ζημίας. Στη δεύτερη όμως περίπτωση, της παραβίασης, δηλαδή, διατάξεων που

Απόφαση 1277/2020

προβλέπουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις των εν λόγω διαχειριστών, η ευθύνη τους δεν περιορίζεται μόνο στις περιπτώσεις δόλου ή βαρείας αμέλειας, αλλά εκτείνεται και στις περιπτώσεις ελαφράς αμέλειας (Ε.Σ. Ολ. 1028/2011, 1462/2006, IV Τμ. 801/2018, 835/2017, 1749/2012, 958/2009, VI Τμ. 2025/2014). Τέτοια διάταξη είναι και αυτή του άρθρου 82 του α.ν. 2039/1939, η οποία απαγορεύει τη διάθεση της καταληφθείσας περιουσίας για σκοπό διαφορετικό από αυτόν που όρισε ο διαθέτης με τη διαθήκη του, προβλέποντας ρητώς ότι η παραβίαση της σχετικής υποχρέωσης συνιστά αιτία καταλογισμού των υπόχρεων σε λογοδοσία. Στην περίπτωση δε, που η καταληφθείσα περιουσία συνιστά «κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης», η διάθεση της εν λόγω περιουσίας για άλλο, έστω και συγγενή, κοινωφελή σκοπό από αυτόν που όρισε ο διαθέτης, χωρίς την τήρηση της προβλεπόμενης από τις διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 3 του 455/1976 και 825 ΚΠολΔ διαδικασίας, ήτοι χωρίς σχετική απόφαση του Εφετείου Αθηνών που εκδίδεται με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, συνιστά παράβαση των οικείων κανόνων διαχείρισης και συνιστά αιτία καταλογισμού των φυσικών προσώπων που διοικούν και διαχειρίζονται το βεβαρυμένο νομικό πρόσωπο και τα οποία αποφάσισαν τη διενέργεια της παράνομης δαπάνης, καθώς και των υπαλλήλων που προέβησαν σε διαχειριστικές πράξεις και ευθύνονται για την παράνομη εκταμίευση ή συνείργησαν σε αυτήν (πρβλ. Ε.Σ. VII Τμ. 275/2017). Τέλος, λόγω της προαναφερθείσας έλλειψης νομικής προσωπικότητας του «κεφαλαίου αυτοτελούς διαχείρισης», ο κατά τα ανωτέρω καταλογισμός διενεργείται υπέρ

Απόφαση 1277/2020

του βεβαρυσμένου νομικού προσώπου, στο οποίο ανήκει (βλ. Ε.Σ. VII Τμ. 275/2017).

III. Εξάλλου, οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 2851/1922 «Περί Ιδρύσεως Εθνικών Ορφανοτροφείων και Οικοτροφείων απόρων μαθητών» (Α' 114) ορίζουν ότι «Προς περίθαλψιν των ορφανών πατρόθεν ή μητρόθεν και μόρφωσιν αναξιοπαθούντων απόρων μαθητών και μαθητριών επιτρέπεται η διά Β.Διατάγματος (...) ίδρυσις Ορφανοτροφείων και Οικοτροφείων ενός ή και πλειόνων εν ταις διαφόροις πόλεσιν (...), το Ορφανοτροφείον και Οικοτροφείον αποτελεί κοινόν ίδρυμα». Δυνάμει των διατάξεων αυτών, με το β.δ/μα της 15/7 Δεκεμβρίου 1922 «Περί ιδρύσεως Εθνικού Ορφανοτροφείου αρρένων εν ... και προσθήκης αυτώ τριών θέσεων διδασκάλων τέχνης» (Α' 275) ιδρύθηκε στ... .. Ορφανοτροφείο αρρένων υπό την επωνυμία «Εθνικόν Ορφανοτροφείον Αρρένων ...». Εν συνεχεία, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 1 του β.δ/τος 273/1973 «Περί μετατροπής των Εθνικών Ορφανοτροφείων και Οικοτροφείων εις Κέντρα Παιδικής Μερίμνης» (Α' 81), το οποίο όριζε ότι «Τα λειτουργούντα βάσει των διατάξεων του Ν. 2851/1922 “Περί Ιδρύσεως Εθνικών Ορφανοτροφείων και Οικοτροφείων Απόρων Μαθητών” (...) Εθνικά Ορφανοτροφεία και Οικοτροφεία (...) μετατρέπονται εις Ιδρύματα Περιθάλψεως Απροστατεύτων Παίδων υπό την επωνυμίαν “Κέντρα Παιδικής Μερίμνης”», το «Εθνικό Ορφανοτροφείο Αρρένων ...» μετονομάσθηκε σε «Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων ...». Σκοπός των ως άνω Κέντρων Παιδικής Μερίμνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 της Γ2Β/ΟΚ/8291/22.11.1984 απόφασης του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας (Β' 860), ήταν η περίθαλψη, μόρφωση και

Απόφαση 1277/2020

επαγγελματική εκπαίδευση των παιδιών που αποδεδειγμένα ήταν απροστάτευτα και στερούνταν οικογενειακής φροντίδας. Περαιτέρω, στα Κέντρα αυτά εισάγονταν παιδιά ηλικίας από 5½ μέχρι και 16 ετών, τα οποία, κατόπιν κοινωνικής έρευνας, είχε διαπιστωθεί ότι είχαν ανάγκη ιδρυματικής προστασίας. Ειδικότερα, κατά την εισαγωγή προτιμούνταν παιδιά ορφανά από δύο ή ένα γονέα, παιδιά αναπήρων πολέμου, παιδιά τυφλών ή κωφαλάλων ή γενικά αναπήρων, φυματικών ή ψυχοπαθών ή φυλακισμένων για μεγάλο χρονικό διάστημα σε συνδυασμό με την οικονομική αδυναμία της οικογένειάς τους να τα αναθρέψουν, πολυτέκνων και απόρων οικογενειών, αγροτικών και ορεινών περιοχών (άρθρο 4 της ως άνω υπουργικής απόφασης). Επιπρόσθετα, με το β.δ. 314/1973 «Περί συστάσεως εν ... Ιδρύματος Προστασίας Απροσαρμόστων Παίδων» (Α' 93) συνεστήθη στ... .. Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας με την επωνυμία «Εθνικόν Ίδρυμα Προστασίας Απροσαρμόστων Παίδων ...», ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, ενώ με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ/τος 267/1991 «Μετονομασία Ιδρυμάτων (Ν.Π.Δ.Δ.)» (Α' 100) το ανωτέρω Ίδρυμα, μετονομάσθηκε σε «Κέντρο Αποκατάστασης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες ...». Σκοπός του εν λόγω Ιδρύματος ήταν η ψυχοπαιδαγωγική και κοινωνιοθεραπευτική μέριμνα και προστασία των εξελιξιμών, νοητικώς υστερούντων, απροσαρμόστων παιδών, αμφοτέρων των φύλων, εχόντων δείκτη νοημοσύνης μη υπερβαίνοντα το 75 τοις εκατό και η επαναφορά τους στο οικογενειακό, σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον, μετά τη βελτίωση ή αποθεραπεία τους. Επακολούθησαν οι διατάξεις του άρθρου 1 του π.δ/τος 294/1999, με τις οποίες τα ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Κέντρο Αποκατάστασης

Απόφαση 1277/2020

Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες ...» και «Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων ...» συγχωνεύτηκαν σε ενιαίο ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...», με έδρα τ... .. Σκοπός του νομικού προσώπου που προήλθε από τη συγχώνευση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ανωτέρω π.δ/τος, ήταν: α) η ψυχοπαιδαγωγική ειδική προσχολική και σχολική εκπαίδευση καθώς και η επαγγελματική κατάρτιση και αποκατάσταση νοητικά υστερούντων εκπαιδευσίμων παιδιών των δύο φύλων ηλικίας 4 έως 24 ετών, δυναμικότητας 100 ατόμων και β) η παροχή προστασίας, μόρφωσης και επαγγελματικής εκπαίδευσης σε πενήντα (50) απροστάτευτα και στερούμενα οικογενειακής φροντίδας άρρενα παιδιά και νέους ηλικίας 4 έως 24 ετών. Περαιτέρω, με τις διατάξεις των άρθρων 3 και 5 του ιδίου ως άνω π.δ/τος ορίστηκε ότι όλα τα περιουσιακά στοιχεία (κινητή και ακίνητη περιουσία) των συγχωνευθέντων ν.π.δ.δ. αποτελούν περιουσία του συσταθέντος ν.π.δ.δ., το οποίο τα υποκαθιστά σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, καθώς και ότι το συσταθέν Ν.Π.Δ.Δ. διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ορίζεται, με ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Ακολούθως, με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4025/2011 (Α' 228), το «Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...» συγχωνεύθηκε -ως παράρτημα αυτού- με το ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων», το οποίο μετονομάστηκε σε «Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων ...». Τέλος, με τις διατάξεις του άρθρου 9 περ. ιβ' του ν. 4109/2013 (Α' 16), το «Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων ...» μαζί με το λειτουργούν ως παράρτημά του «Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών

Απόφαση 1277/2020

και Νέων ...», συγχωνεύθηκαν με άλλα ν.π.δ.δ. της Περιφέρειας ... στο νεοσυσταθέν ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ...», αποτελούμενο από επτά (7) αποκεντρωμένες υπηρεσίες (παραρτήματα), μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και το «Παράρτημα Προστασίας Παιδιών και Νέων ...» (πρώην «Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...»).

IV. Στην υπό κρίση υπόθεση, από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου, και ιδίως από την .../24.3.2014 έκθεση διαχειριστικού ελέγχου του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης «...» για τη χρονική περίοδο 2007 – 2009, που συντάχθηκε από την Οικονομική Επιθεωρήτρια ... ..., προκύπτουν τα ακόλουθα:

A. Ο ... του ..., κάτοικος εν ζωή ..., με την υπ' αριθμ. .../21.9.1946 δημόσια διαθήκη του, που συντάχθηκε ενώπιον του Συμβολαιογράφου ... ... και δημοσιεύθηκε νομίμως με το .../27.10.1950 Πρακτικό του Πρωτοδικείου ..., όρισε, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Το επί της οδού ... φέρον τους υπ' αριθμούς 42, 44 και 46 ακίνητόν μου θα διαιρεθεί εις τρία μέρη (...). Ούτω δε θα προκύψουν τρία χωριστά ακίνητα τα οποία θα αποτελούνται από τους υπ' αριθ. 42, 44 και 46 Καταστήματα έκαστον των οποίων θα έχη υποκείμενα αλλήλοις ίσου εμβαδού οικόπεδα και αυλή (...). Το υπ' αριθμόν τεσσαράκοντα έξι (46) τοιούτον να περιέλθῃ εις το εν ... ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ ΑΡΡΕΝΩΝ υπό τον όρον να μην πωληθῇ τούτο αλλά να ενοικιάζεται και τα μισθώματα να κατατίθενται εις εν των εν ... Τραπεζιτικών Υποκαταστημάτων, εις το τέλος δε του έτους να εισπράττωνται και διανέμῃται το προϊόν αυτών εξ ίσου και εν δικαίω μέτρῳ μεταξύ των εξερχομένων κατά το έτος τούτο εκ του Ορφανοτροφείου ορφανών

Απόφαση 1277/2020

ίνα χρησιμοποιείται υπ' αυτών ως πρώτη βοήθεια διά τον εν τη κοινωνία προσανατολισμόν των. Η διανομή θα γίνεται υπό Επιτροπής αποτελουμένης υπό του αδελφάτου του Ορφανοτροφείου προεδρευομένης υπό του εκάστου Προέδρου των εν ... Πρωτοδικών (...).

B. Με τη ΔΕΚΟ/Β'..../ΕΞ15.10.2010 εντολή της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης και την .../21.10.2013 εντολή της Οικονομικής Επιθεώρησης ... διατάχθηκε ο διαχειριστικός έλεγχος του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης «...» για τα έτη 2007 έως 2009. Σε εκτέλεση της ανωτέρω εντολής διενεργήθηκε διαχειριστικός έλεγχος από την Οικονομική Επιθεωρήτρια ..., τα ευρήματα του οποίου αποτυπώθηκαν στην .../24.3.2014 πορισματική έκθεσή της. Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, το κατάστημα που κατέλιπε ο ... στο Ορφανοτροφείο Αρρένων ... με την υπ' αριθμ. .../21.9.1946 δημόσια διαθήκη του, σε μη προσδιορισθέντα στην έκθεση χρόνο, καταστράφηκε ολοσχερώς. Για την αιτία αυτή, το τότε «Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων ...» εισέπραξε αποζημίωση ποσού 5.000.000 δραχμών (14.673,52 ευρώ), η οποία κατατέθηκε σε τραπεζικό λογαριασμό, οι δε τόκοι του κατατεθέντος κεφαλαίου διανεμόνταν στους αποχωρούντες μαθητές του εν λόγω Κέντρου, σύμφωνα με τη βούληση του διαθέτη. Μετά δε την συγχώνευσή του στο «Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...», το κεφάλαιο των 5.000.000 δραχμών συνέχισε να το διαφυλάττει το τελευταίο αυτό κέντρο και δη κατά τον κρίσιμο για την κρινόμενη υπόθεση χρόνο (2007 – 2009), πλην όμως τα κριτήρια με τα οποία προέβαινε στη διανομή των τόκων που προέκυπταν από το κεφάλαιο αυτό είχαν αμβλυνθεί. Ειδικότερα, η εν λόγω οικονομική ενίσχυση

Απόφαση 1277/2020

παρεχόταν σε όλα τα παιδιά που εξέρχονταν από το Κέντρο, ανεξαρτήτως του εάν αυτά ήταν ορφανά ή μη, με το σκεπτικό ότι, αφού σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας του Κέντρου εισάγονταν πλέον σε αυτό, όχι μόνον ορφανά, αλλά και παιδιά που είχαν ανάγκη ιδρυματικής προστασίας εν γένει, το Κέντρο όφειλε να διανέμει και σε αυτά το προϊόν του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις της διενεργήσασας τον έλεγχο Οικονομικής Επιθεωρήτριας, από τους οικότροφους που ενισχύθηκαν οικονομικά από τα ανωτέρω ποσά κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα, μόνο ένας ήταν ορφανός, ενώ οι λοιποί είχαν διάφορα οικογενειακά προβλήματα (προέρχονταν από απομακρυσμένες περιοχές, από οικονομικά αδύναμες ή πολύτεκνες οικογένειες, είχαν αρρώστους ή διαζευγμένους γονείς κ.λπ.) και επομένως έχρηζαν ιδρυματικής βοήθειας, πλην όμως, δεν ήταν ορφανοί. Με τα δεδομένα αυτά, κατά την άποψη της Οικονομικής Επιθεωρήτριας, το «Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...» δεν διαφύλαττε τον αυτοτελή χαρακτήρα της περιουσίας του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης, ούτε εκπλήρωνε τον ειδικό κοινωφελή σκοπό που επιθυμούσε ο διαθέτης, αλλά χρησιμοποιούσε τους πόρους της ανωτέρω καταλειφθείσας περιουσίας για την εκπλήρωση των δικών του σκοπών, οι οποίοι ήταν μεν παρεμφερείς, πλην όμως, δεν ταυτίζονταν απολύτως με τη βούληση του διαθέτη. Κατόπιν τούτων, με την προμνησθείσα πορισματική έκθεση της Οικονομικής Επιθεωρήτριας προτάθηκε ο καταλογισμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των Διευθυντών και των Διαχειριστών του Κέντρου με τη ζημία που προκλήθηκε στην περιουσία του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης από τις κατά τα ανωτέρω παράνομες

Απόφαση 1277/2020

εκταμιεύσεις. Μετά την κλήση των εκκαλούντων σε προηγούμενη ακρόαση με το .../10.11.2014 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης ..., την υποβολή από αυτούς του .../10.12.2014 υπομνήματος και την .../.../21.12.2015 απόφαση του Συμβουλίου Κοινοφελών Περιουσιών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ..., με την ήδη προσβαλλόμενη απόφαση καταλογίσθηκαν εις βάρος των εκκαλούντων τα εξής ποσά: α) σε βάρος του πρώτου και δεύτερου των εκκαλούντων, ... και ..., Προέδρου και Αντιπροέδρου, αντίστοιχα, του Διοικητικού Συμβουλίου του «Κέντρου Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...» από 31.12.2007 έως 31.12.2009 (βλ. σχ. την .../.../13.12.2007 απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β' ...), καταλογίστηκε, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, το ποσό 1.265,03 ευρώ, διότι αυτοί συμμετείχαν στη λήψη των από 19.3.2008 και 4.3.2009 αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του ανωτέρω Κέντρου (βλ. σχ. τα .../19.3.2008 και .../4.3.2009 πρακτικά), με τις οποίες αποφασίστηκε η παροχή από την περιουσία του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης οικονομικής ενίσχυσης, συνολικού ποσού 1.265,03 ευρώ, σε αποχωρήσαντες οικότροφους του Κέντρου, οι οποίοι δεν πληρούσαν τα κριτήρια που είχαν οριστεί με τη βούληση του διαθέτη. Ειδικότερα, με την από 19.3.2008 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του «Κέντρου Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...» αποφασίστηκε η παροχή οικονομικής ενίσχυσης, ποσού 735 ευρώ, στον αποχωρήσαντα οικότροφο ..., ο οποίος δεν ήταν ορφανός, αλλά προερχόταν από πολύτεκνη οικογένεια (βλ. σελ. 2 της .../24.3.2014 έκθεσης διαχειριστικού ελέγχου και την .../18.4.2008 απόδειξη πληρωμής), ενώ με την από 4.3.2009

Απόφαση 1277/2020

απόφαση του ιδίου ως άνω οργάνου αποφασίστηκε η παροχή οικονομικής ενίσχυσης, ποσού 176,69 ευρώ, στον αποχωρήσαντα οικότροφο ... (βλ. σχ. την .../10.4.2009 απόδειξη πληρωμής), καθώς και ποσού 176,68 ευρώ σε έκαστο εκ των αποχωρησάντων οικότροφων ... και ... (βλ. σχ. τις .../10.4.2009 και .../10.4.2009 αποδείξεις πληρωμής, αντιστοίχως), οι οποίοι επίσης δεν ήταν ορφανοί. β) Το ίδιο ως άνω ποσό των 1.265,03 ευρώ καταλογίστηκε, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον και σε βάρος της έκτης και έβδομου των εκκαλούντων, ... και ..., διότι αυτοί, υπό την ιδιότητά τους ως Διοικητικής Διευθύντριας και Διαχειριστή του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης, αντίστοιχα, κατέβαλαν από την περιουσία του εν λόγω Κεφαλαίου, το ανωτέρω συνολικό ποσό στους προαναφερθέντες αποχωρήσαντες οικότροφους του Κέντρου, ... (ποσό 735,00 ευρώ), ... (ποσό 176,69 ευρώ), ... (176,68 ευρώ) και ... (ποσό 176,68 ευρώ), όπως προκύπτει από τις σχετικές αποδείξεις πληρωμής, οι οποίες φέρουν τις υπογραφές τους (βλ. σχ. τις .../18.4.2008, .../10.4.2009, .../10.4.2009 και .../10.4.2009 αποδείξεις πληρωμής, αντίστοιχα). γ) Σε βάρος της πέμπτης των εκκαλούντων, ... καταλογίστηκε το ποσό των 530,03 ευρώ, διότι αυτή, ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του «Κέντρου Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ... από 31.12.2007 έως 31.12.2009 [(βλ. σχ. .../.../13.12.2007 απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (B' ...)], συμμετείχε στη λήψη της προμνησθείσας από 4.3.2009 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του εν λόγω Κέντρου, με την οποία αποφασίστηκε η παροχή από την περιουσία του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης οικονομικής ενίσχυσης στους αποχωρήσαντες οικότροφους ..., ..., ... και ..., συνολικού

Απόφαση 1277/2020

ποσού 530,03 ευρώ και δ) σε βάρος του τρίτου και τέταρτης των εκκαλούντων, ... και ..., καταλογίστηκε το ποσό των 735 ευρώ, διότι αυτοί, ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του «Κέντρου Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...» από 31.12.2007 έως 31.12.2009 [(βλ. σχ. .../.../13.12.2007 απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β' ...)], έλαβαν μέρος στην από 19.3.2008 συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ανωτέρω Κέντρου, κατά την οποία αποφασίστηκε η παροχή από την περιουσία του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης οικονομικής ενίσχυσης, ποσού 735 ευρώ, στον αποχωρήσαντα οικότροφο ..., ο οποίος, όπως προαναφέρθηκε, δεν ήταν ορφανός, αλλά προερχόταν από πολύτεκνη οικογένεια.

V. Ήδη, με την κρινόμενη έφεση ζητείται η ακύρωση της ανωτέρω καταλογιστικής απόφασης και προβάλλεται ότι η διατύπωση που διαλαμβάνεται στην .../21.9.1946 δημόσια διαθήκη του ..., σύμφωνα με την οποία η καταληφθείσα από αυτόν περιουσία θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί για την οικονομική ενίσχυση των εξερχομένων από το Ορφανοτροφείο Αρρένων ... ορφανών, οφείλεται στην καλόπιστη αντίληψη του διαθέτη ότι στο εν λόγω Ορφανοτροφείο εγκαταβίωναν μόνο ορφανά παιδιά. Δοθέντος όμως, ότι όπως προκύπτει από τις ισχύουσες, κατά τον χρόνο συντάξεως της .../21.9.1946 διαθήκης, διατάξεις του ν. 2851/1922 «Περί Ιδρύσεως Εθνικών Ορφανοτροφείων και Οικοτροφείων Απόρων Μαθητών» (Α' 114), στα Ορφανοτροφεία δεν φιλοξενούνταν μόνο ορφανά παιδιά, αλλά και παιδιά τα οποία δεν ήταν μεν ορφανά, πλην όμως, έχρηζαν ιδρυματικής προστασίας εν γένει, καθίσταται σαφές ότι, εάν ο διαθέτης γνώριζε ότι στο Ορφανοτροφείο

Απόφαση 1277/2020

Αρρένων ... φιλοξενούνταν και άλλες κατηγορίες αναξιοπαθούντων παιδιών, θα είχε διατυπώσει με τέτοιο τρόπο τη διαθήκη του ώστε να συμπεριλάβει και αυτά. Ως εκ τούτου, η πραγματική βούληση του διαθέτη ..., σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των εκκαλούντων, ήταν η οικονομική ενίσχυση του συνόλου των παιδιών που εγκαταβίωναν στο άλλοτε Ορφανοτροφείο Αρρένων ... και όχι μόνο των ορφανών. Προβάλλεται δε ότι οι λοιποί, πλην των ορφανών, οικότροφοι του Κέντρου που ενισχύθηκαν οικονομικά ήταν παιδιά που πράγματι έχρηζαν οικονομικής ενίσχυσης, καθώς, είτε προέρχονταν από οικονομικά αδύναμες ή πολύτεκνες οικογένειες, είτε είχαν αρρώστους ή διαζευγμένους γονείς. Επίσης, οι εκκαλούντες προβάλλουν ότι οι ίδιοι ακολούθησαν την πρακτική που είχε παγιωθεί στο πρώην Ορφανοτροφείο Αρρένων ... και πλέον, κατά τον κρίσιμο χρόνο, «Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...», ήδη από το έτος 1961 έως και το έτος 2007, προς απόδειξη δε του ισχυρισμού τους αυτού προσκομίζουν και επικαλούνται έγγραφα από το αρχείο των εν λόγω νομικών προσώπων, από τα οποία προκύπτει ότι οι λήπτες οικονομικής ενίσχυσης από τους πόρους του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης δεν ήταν μόνο ορφανά παιδιά. Ειδικότερα, οι εκκαλούντες προσκομίζουν και επικαλούνται: α) απόσπασμα από τα πρακτικά της .../17.12.1965 συνεδρίασης της Διοικούσας Επιτροπής του Ορφανοτροφείου Αρρένων ..., στην οποία συμμετέσχε και Πρωτοδίκης, από τα οποία προκύπτει ότι εγκρίθηκε η οικονομική ενίσχυση αποφοιτησάντων και εξελθόντων τροφίμων του Ορφανοτροφείου «διά τον εν κοινωνία προσανατολισμό των κατά το πνεύμα της διαθήκης του διαθέτου ...». Όπως δε προκύπτει από τους πίνακες

Απόφαση 1277/2020

αποφοιτησάντων του έτους αυτού, λήπτες της εν λόγω οικονομικής ενίσχυσης ήταν, μεταξύ άλλων, και άρρενες τους οποίους κατονομάζουν και οι οποίοι δεν ήταν ορφανοί, β) τους πίνακες αποφοιτησάντων του έτους 1971, από τους οποίους προκύπτει ότι έλαβαν οικονομική ενίσχυση, μεταξύ άλλων, και κατονομαζόμενοι άρρενες οι οποίοι επίσης δεν ήταν ορφανοί, γ) την έκθεση διαχειριστικού ελέγχου έτους 1970 του Οικονομικού Εφόρου ..., στην οποία αναφέρεται ότι δεν διαπιστώθηκε παρέκκλιση από τους όρους της διαθήκης του ... και τις διατάξεις του α.ν. 2039/1939 ως προς τον τρόπο οργάνωσης, διοίκησης, διαχείρισης και εκτέλεσης του σκοπού του συσταθέντος Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης και δ) το .../22.8.2008 έγγραφο της Οικονομικής Επιθεώρησης Κρήτης, σχετικώς με τα αποτελέσματα του διαχειριστικού ελέγχου των ετών 2002-2006, στην οποία αναφέρεται ότι ο σκοπός του κληροδοτήματος εκτελείτο κανονικά, σύμφωνα με την επιθυμία του διαθέτη. Τούτο δε, παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των εκκαλούντων, κατά τα επίμαχα οικονομικά έτη είχαν χορηγηθεί οικονομικές ενισχύσεις σε μη ορφανούς αποφοίτους του Κέντρου, σύμφωνα με την παγίως ακολουθούμενη τακτική. Τέλος, οι εκκαλούντες προβάλλουν ότι οι ενέργειές τους οφείλονταν στην ακλόνητη πεποίθησή τους ότι συνέτρεχαν όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις για την έγκριση και παροχή των επίμαχων οικονομικών ενισχύσεων, με συνέπεια να συντρέχουν οι προϋποθέσεις αναγνώρισης συγγνωστής πλάνης στο πρόσωπό τους.

VI. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις νομικές σκέψεις που προηγήθηκαν, το Τμήμα κρίνει ότι η χορήγηση από την περιουσία

Απόφαση 1277/2020

του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης οικονομικής ενίσχυσης σε αποφοίτους του «Κέντρου Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...», οι οποίοι δεν ήταν ορφανοί, δεν ανταποκρίνεται στη δηλωθείσα με την .../21.9.1946 δημόσια διαθήκη του ... βούλησή του. Τούτο δε διότι στην εν λόγω διαθήκη ορίζεται ρητώς ότι η καταλειφθησόμενη περιουσία πρέπει να χρησιμοποιείται για την οικονομική ενίσχυση των εξερχομένων από το Ορφανοτροφείο Αρρένων ... (και ήδη κατά τον κρίσιμο χρόνο «Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...») ορφανών παιδιών, χωρίς να γίνεται αναφορά στις λοιπές κατηγορίες οικοτρόφων του Ορφανοτροφείου. Αλυσιτελώς δε προβάλλεται από τους εκκαλούντες ότι η ανωτέρω περιοριστική διατύπωση οφείλεται στην καλόπιστη αντίληψη του διαθέτη ότι στο Ορφανοτροφείο Αρρένων ... εγκαταβίωναν μόνο ορφανά παιδιά και ότι εάν αυτός γνώριζε ότι στο εν λόγω Ορφανοτροφείο φιλοξενούνταν, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις και άλλες κατηγορίες αναξιοπαθούντων παιδιών που έχρηζαν ιδρυματικής προστασίας, θα είχε συμπεριλάβει και αυτά στη διαθήκη του. Τούτο διότι η εν λόγω ερμηνεία, πέραν του ότι ερείδεται σε υποθετικά δεδομένα, αντίκειται στη γραμματική διατύπωση της .../21.9.1946 δημόσιας διαθήκης, χωρίς επιπλέον να επιβεβαιώνεται από κάποιο άλλο στοιχείο του φακέλου, η διάθεση καταληφθείσας περιουσίας για άλλο, έστω και συγγενή, σκοπό από αυτόν που όρισε ο διαθέτης, μπορεί να γίνει, σύμφωνα με τα γενόμενα δεκτά στη σκέψη II, κατ' επιταγή των διατάξεων του άρθρου 109 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, μόνο με απόφαση του Εφετείου Αθηνών, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, υπό τους όρους που ορίζονται στις οικείες διατάξεις. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατή η με

Απόφαση 1277/2020

διασταλτική ερμηνεία επέκταση των σκοπών για τους οποίους προορίζεται η εν λόγω περιουσία και σε άλλους, έστω και συγγενείς κοινωφελείς σκοπούς, πλην αυτών που όρισε ρητώς ο διαθέτης. Κατόπιν τούτων, είναι νόμιμος κατ' αρχάς ο καταλογισμός των εκκαλούντων με τα ποσά των οικονομικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν σε αποχωρήσαντες οικότροφους του «Κέντρου Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...», οι οποίοι δεν ήταν ορφανοί. Εντούτοις όμως, το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπ' όψιν: α) το γεγονός ότι και στο παρελθόν είχε χορηγηθεί οικονομική ενίσχυση σε αποχωρήσαντες οικοτρόφους του Ορφανοτροφείου Αρρένων ... οι οποίοι δεν ήταν ορφανοί, όπως προκύπτει από τα σχετικά αρχεία του Ορφανοτροφείου (βλ. σχ. το απόσπασμα από τα πρακτικά της .../17.12.1965 συνεδρίασης της Διοικούσας Επιτροπής του Ορφανοτροφείου Αρρένων ..., στην οποία συμμετέσχε και δικαστικός λειτουργός, το 1/3.6.1970 χρηματικό ένταλμα πληρωμής του Ορφανοτροφείου Αρρένων ... και τους οικείους πίνακες από το αρχείο του Ορφανοτροφείου, στους οποίους αναγράφονται λεπτομερώς τα στοιχεία των ανωτέρω οικοτρόφων, οι λόγοι διαμονής τους στο Ορφανοτροφείο, η οικογενειακή τους κατάσταση και οι αφορώσες τον καθένα εξ' αυτών παρατηρήσεις μέχρι τη διαγραφή τους, από τους οποίους προκύπτει ότι οι προαναφερθέντες οικότροφοι δεν ήταν ορφανοί), β) το γεγονός ότι στο Ορφανοτροφείο Αρρένων ... πράγματι φιλοξενούνταν, πλην των ορφανών, και άλλες κατηγορίες παιδιών που έχρηζαν ιδρυματικής προστασίας (άπορα τέκνα διαζευγμένων οικογενειών, τα οποία είχαν εγκαταλειφθεί από τον πατέρα ή τη μητέρα τους, τέκνα γεννηθέντα εκτός γάμου, τέκνα με γονείς ψυχικώς ασθενείς ή αλκοολικούς κλπ), με συνέπεια να

Απόφαση 1277/2020

δημιουργείται στα αρμόδια όργανα ευλόγως η πεποίθηση ότι η αληθής βούληση του διαθέτη ... δεν ήταν η εξαίρεση των παιδιών αυτών από το δικαίωμα λήψης οικονομικής ενίσχυσης, γ) το γεγονός ότι, σε κάθε περίπτωση, οι λήπτες των επίμαχων ποσών οικονομικής ενίσχυσης ήταν όντως παιδιά που έχρηζαν ιδρυματικής προστασίας (βλ. τους οικείους πίνακες από τους οποίους προκύπτει ενδεικτικά ότι ορισμένοι εξ αυτών προέρχονταν από πολύτεκνες και οικονομικά αδύναμες οικογένειες που διέμεναν σε απομακρυσμένες περιοχές) και δ) το γεγονός ότι, μολονότι και στο παρελθόν είχε χορηγηθεί οικονομική ενίσχυση σε αποχωρήσαντες οικότροφους που δεν ήταν ορφανοί, εντούτοις, στους σχετικώς διενεργηθέντες από τα αρμόδια όργανα ελέγχους δεν είχε γίνει αντίστοιχη επισήμανση, κρίνει ότι στην προκειμένη περίπτωση, οι εκκαλούντες ενήργησαν χωρίς πρόθεση καταστρατήγησης της διάταξης της ανωτέρω δημόσιας διαθήκης, αλλά επειδή πεπλανημένως, πλην όμως, συγγνωστώς είχαν την πεποίθηση ότι η χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης από την περιουσία του Κεφαλαίου Αυτοτελούς Διαχείρισης σε όλους τους αποχωρούντες οικοτρόφους του πρώην Ορφανοτροφείου Αρρένων ... και ήδη κατά τον κρίσιμο χρόνο «Κέντρου Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων ...», ενέπιπτε απολύτως στους ορισθέντες με την .../21.9.1946 δημόσια διαθήκη του ... κοινωφελείς σκοπούς. Κατά την ειδικότερη γνώμη της Συμβούλου Αγγελικής Πανουτσακοπούλου, η υπό τις ανωτέρω περιστάσεις χορήγηση της επίμαχης οικονομικής ενίσχυσης σε μη ορφανούς αποχωρήσαντες οικοτρόφους του ως άνω Κέντρου, δεν αντίκειται στην αληθή βούληση του διαθέτη, ο οποίος, αναφερόμενος στους αποχωρούντες οικοτρόφους του προαναφερόμενου Ορφανοτροφείου με τη διατύπωση «τα

Απόφαση 1277/2020

εξερχόμενα εκ του Ορφανοτροφείου ορφανά», δικαιολογούμενη από το ότι αναφερόταν σε Ορφανοτροφείο και θέλοντας να προσφέρει μια πρώτη βοήθεια «δια τον εν τη κοινωνία προσανατολισμόν των», διανεμόμενη «εξ ίσου και εν δικαίω μέτρω», δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποσκοπούσε στο να διακρίνει από τους οικοτρόφους του Ορφανοτροφείου και να αποκλείσει από την οικονομική ενίσχυση τα μη ορφανά πλην επίσης χρήζοντα ιδρυματικής προστασίας παιδιά, τα οποία όχι μόνο από πλευράς πραγματικών περιστάσεων, ομοίως στερούντο της αναγκαίας οικογενειακής φροντίδας και φιλοξενούνταν στο Ορφανοτροφείο, αλλά και σε επίπεδο νομοθετικής αντιμετώπισης, εξομοιώνονταν με τα ορφανά όσον αφορά την ανάγκη της περίθαλψής τους σε κοινό με αυτά ίδρυμα. Επομένως, μια τέτοια διάκριση όσον αφορά την ερμηνεία της βούλησης του διαθέτη δεν έχει νομικό, πραγματικό ή ηθικό έρεισμα και θα συνεπαγόταν άνισες και άδικες μεταχειρίσεις, που προφανώς δεν επιδίωξε ο διαθέτης, διακατεχόμενος, κατά τα ανωτέρω, από πνεύμα προσφοράς και δικαιοσύνης προς τα περιθαλπόμενα από το Ορφανοτροφείο παιδιά.

VII. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει η έφεση να γίνει δεκτή, να ακυρωθεί ο επιβληθείς σε βάρος των εκκαλούντων καταλογισμός και να αποδοθεί σε αυτούς το καταβληθέν παράβολο, ενώ τέλος, πρέπει το Ελληνικό Δημόσιο, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, να απαλλαγεί από τα δικαστικά έξοδα [βλ. άρθρα 123 π.δ. 1225/1981 (Α' 304), όπως αντικ. με το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3472/2006 (Α' 135) και 275 παρ. 1 και 277 παρ. 9 Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ν. 2717/1999 (Α' 97)].

Για τους λόγους αυτούς

Απόφαση 1277/2020

Δέχεται την έφεση.

Ακυρώνει την .../27.1.2016 καταλογιστική απόφαση του ασκούντος καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης ..., Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων.

Διατάσσει την επιστροφή στους εκκαλούντες του καταβληθέντος παραβόλου.

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 3 Ιουλίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΥΡΟΥΔΗ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΟΛΥΜΠΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου στις 7 Ιουλίου 2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΒΛΑΧΑΚΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΟΛΥΜΠΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ